

Kurslitteratur ARKH10 Historisk arkeologi: grundkurs, 30 hp

Fastställd av institutionsstyrelsen 2011-05-23

Delkurs 1: Historisk arkeologi- introduktion (gemensam med de andra ämnena)

Texter delas ut i samband med föreläsningarna.

Delkurs 2: Historisk arkeologi – ting, texter och bilder (240 s)

Andrén, A. 1997. *Mellan ting och text. En introduktion till de historiska arkeologierne*. Stockholm/Stehag. (228 s)

Lihammer, A. 2011. The position and potential of historical archaeology. *The Forgotten Ones. Small narratives and modern landscapes*. The Museum of National Antiquities, Stockholm Studies 18. Stockholm. S. 13-24. (12 s) (Tillgänglig som PDF)

Delkurs 3: Landskap och bebyggelse (944 sidor)

Andrén, A. 1989. State and towns in the Middle Ages. The Scandinavian experience. *Theory and Society* 18. S. 585-609. (25 s) (Tillgänglig som e-resurs)

Andrén, A. 1998. Stadsvisioner. Urbana tankar i Skandinavien före 1700. *Staden – himmel eller helvete. Tankar om människan i staden*. Stockholm. S. 142-184. (43 s)

Andrén, A. 2001. Mot kriget! Regional identitet över den gamla riksgränsen mellan Danmark och Sverige. *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. (Red.) A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. Stockholm. S. 177-186. (9 s)

Anglert, M. 2001. Kalmar före Kalmar – landskap och centralitet. *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. (Red.) A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. Stockholm. S. 187-198. (11 s)

Anglert, M. 2006. Landskapets urbanitet. *Nya stadsarkeologiska horisonter*. (Red.) S. Larsson. Stockholm. S. 229-269. (42 s)

Anglert, M. & Knarrström, A. 2006. Sentida bosättningar och historisk arkeologi – knappast en marginell historia! *META* 2006: 4. S. 53-74. (21 s)

Bladh, G. 1998. Colonisation and the second stage – changing land use in Finnskogen 1650-1750. *Outland use in preindustrial Europe*. (Eds.) H. Andersson, L. Ersgård & E. Svensson. Lund Studies in Medieval Archaeology 20. Stockholm. S. 184-194. (11s)

Carelli, P. 2001. *En kapitalistisk anda. Kulturella förändringar i 1100-talets Danmark*. Lund Studies in Medieval Archaeology 26. Stockholm. S. 99-141, 178-209. (73 s)

Christophersen, A. 2001. Bóndi, bæjarmaðr, burghere. Om folk, hus og fremveksten av urban identitet i norske byer ca 1000-1700. 2001. *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. (Red.) A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 26. Stockholm. S. 51-62. (12 s)

Ersgård, L. 2001. Människan vid kusten – fiskebebyggelse från Skagerack till Bottenhavet under senmedeltid och början av nyare tid. *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. (Red.) A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. Stockholm. S. 95-104. (10 s.)

"Historiska kartor". Temanummer av *Ale* 2008: 3.

Lagerås, P. 2007. *The ecology of expansion and abandonment: medieval and post-medieval agriculture and settlement in a landscape perspective*. Stockholm S. 9-181. (172 s)

Larsson, S. 2006. Gestaltningen av några skånska städer. *Centraliteter. Människor, strategier och landskap*. (Red.) S. Larsson. Stockholm. S. 168-292. (126 s)

Lihammer, A. 2007. Det centrala landskapet. *Landskapsarkeologi och tidig medeltid: några exempel från södra Sverige*. (Red.) M. Anglert & J. Thomasson. Uppåkrastudier 8. Acta archaeologica Lundensia Series in 8°, No. 41. Stockholm. S. 227-265. (39 s)

Lindeblad, K. 2001. Motala – en medeltida centralort? *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. (Red.) A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. Stockholm. S. 291- 300. (10 s)

Magnusson, G. 1998. Järnverk och bergsbruk under medeltiden. *META* 1998: 1. S. 26-47. (22 s)

Mogren, M. 1996. Dating Ängesjö. Trenching Lynchets in Quest of the Origin and Development of a Boreal Forest Village. *Lund Archaeological Review* 1996. S. 87-108. (19 s).

Mogren, M. 1997. Expansion Strategies and Peripheral Dynamics. Of Power and Resistance in Hälsingland. *Visions of the Past. Trends and Traditions in Swedish Medieval Archaeology*. (Eds.) H. Andersson, P. Carelli & L. Ersgård. Lund Studies in Medieval Archaeology 19. Stockholm. S. 199-238. (40 s)

Mogren, M. 2008. Riksgränsen. *Landskap bortom traditionen. Historisk arkeologi i nordvästra Skåne*. (Red.) M. Anglert. Stockholm. S. 189-224. (36 s) (Tillgänglig som PDF)

Riddersporre, M. 2001. Fornlämningsdata och digitala lantmäterikartor. Ett exempel på tillämpning av GIS. *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. (Red.) A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. Stockholm. S. 311-322. (12 s)

Schmidt Sabo, K. 2001. *Vem behöver en by? Kyrkheddinge, struktur och strategi under tusen år*. Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska undersökningar Skrifter 38. Lund. S. 11-95. (84 s)

Schmidt Sabo, K. 2005. Bystrukturernas dynamik. Byarnas bönder. Medeltida samhällsförändringar i Västskåne. Red. M. Mogren. Riksantikvarieämbetet. S. 140-277. (66 s)

Svensson, E. 1998. Outland use in northern Värmland. Landscape, local society and households. *Outland use in preindustrial Europe*. (Eds.) H. Andersson, L. Ersgård & E. Svensson. Lund Studies in Medieval Archaeology 20. Stockholm. S. 95-110. (14 s)

Thomasson, J. 2008. S'Villanorvm de Malmøghae - landskap, urbanitet, aktörer och Malmö. *De første 200 årene - nytt blick på 27 middelalderbyer*. (Red.) H. Andersson, G. Hansen & I. Øye. UBAS 5. Bergen. S. 277-302. (26 s) (Även tillgänglig som PDF)

Welinder, S. 1994. The Ethnoarchaeology of a Swedish Village. *Current Swedish Archaeology* 2. S. 195-209. (15 s)

Ödman, A. 1998. Northern Skåne – a resource area for medieval Denmark. *Outland use in preindustrial Europe*. (Eds.) H. Andersson, L. Ersgård & E. Svensson. Lund Studies in Medieval Archaeology 20. Stockholm. S. 204-218. (14 s)

Delkurs 3: Landskap och bebyggelse, Bredvidläsning

Christensen, S. Bitsch 2004. De danske middelalderbyers fremkomst, udvikling og udforskning - et bud på nogle hovedlinjer. *Middelalderbyen*. (Red.) S. Bitsch Christensen. Danske Bystudier 1. Århus. S. 13-61. (29 s)

Kulturminnen och kulturmiljövård. (Red.) K-G. Selinge. *Sveriges nationalatlas*. Höganäs 1994.

Myrdal, J. 1999. Jordbruket under feodalismen: 1000-1700. *Det svenska jordbrukets historia* 2. (Red.) J. Myrdal. Stockholm. Även fritt tillgänglig via: <http://www.kslab.ksla.se/Femband/fembandet.htm> (2011-06-14)

Delkurs 4: Byggnader och bilder (1019 sidor)

Ahlstedt-Yrliid, I. 2004. Monumentalmåleriet – medeltidens massmedium. *Signums svenska kulturhistoria. Medeltiden*. (Red.) J. Christensson. Lund. S. 465-502. (38 s)

Andrén, A. 2000. Ad Sanctos – de dödas plats under medeltiden. *Hikuin* 27. S. 7-26. (20 s) (Även tillgänglig som PDF)

Andrén, A. 1995. Signs of Communities. The Iconography of Early Towns in Denmark. *Thirteen Essays on Medieval Artefacts*. Meddelanden från Lunds universitets historiska museum 1993-1994. New Series 10. S. 9-20. (12 s) (Även tillgänglig som PDF)

Augustsson, J-E. 1992. Medeltida husbyggnad i Sverige. *Bebyggelsehistorisk tidskrift* 23. S. 55-85. (26 s)

Cinthio, M. 1997. Trinitatiskyrkan i Lund - med engelsk prägel. *Hikuin* 24. S. 113-134. (22 s) (Även tillgänglig som PDF)

Einarsson, L. 1996. Vrakets som arkeologisk kunskapskälla – regalskeppet Kronan. *Bulletin för arkeologisk forskning i Sydsvetige* 4. Lund. S. 30-50. (21 s) (Även tillgänglig som PDF)

Eriksdotter, G. 1997. Dalby klostrets dokumentatörer. Kontraster och likheter i sätten att närma sig ett medeltida monument. *Hikuin* 24. S. 135-150. (16 s)

Ersgård, L. 2006. Dödens berg och guds hus: förfäderskult, kristnande och klostret i Alvastra i den tidiga medeltidens Östergötland. *Helgonets boning. Studier från forskningsprojektet "Det medeltida Alvastra"*. (Red.) L. Ersgård. Lund Studies in Historical Archaeology 5. Lund. S. 23-124. (101 s)

Hansson, M. 2006. *Aristocratic landscape. The spatial ideology of the medieval aristocracy*. Lund Studies in Historical Archaeology 2. Lund. S. 45-204. (160 s)

Hansson, M. 2011. *Medeltida borgar. Maktens hus i Norden*. Lund. (207 s)

Holmberg, R. 1990. *Kyrkobyggnad, kult och samhälle. Landskyrkan i Lunds forna ärkestift genom tiderna*. Lund Studies in Medieval Archaeology 8. Stockholm. (81 s)

Jacobsson, B. m fl. 1995. *Trelleborgen - en av Harald Blåtands danska ringborgar*. Trelleborg. S. 12-61. (50 s)

Johansen, B. & Petersson, I-M. 1993. *Från borg till bunker. Befästa anläggningar från förhistorisk och historisk tid*. Fornlämningar i Sverige 2. Stockholm. S. 10-124. (115 s)

Liepe, L. 1999. Genuskoder i medeltida altarskåp. *Hikuin* 27. S. 135-166. (32 s) (Även tillgänglig som PDF)

META 1996: 2. Tema byggnadsarkeologi. S. 3-32. (30 s)

Skånska kloster. *Skånes Hembygdsförbund, Årsbok 1987/88*. 1989. S. 19-45, 58-62, 82-83, 123-135, 139-149, 168-174. (65 s)

Staecker, J. 2001. Monumenten i Jelling – myter och realiteter. *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. (Red.) A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. Stockholm. S. 73-88 (16 s)

Sundnér, B. 1997. Building Stone as Archaeological Source Material. *Visions of the Past. Trends and Traditions in Swedish Medieval Archaeology*. (Eds.) H. Andersson, P. Carelli & L. Ersgård. Lund Studies in Medieval Archaeology 19. Riksantikvarieämbetet Arkeologiska undersökningar Skrifter 24. Stockholm. S. 73-90. (18 s)

Svanberg, Jan 2000. Medeltida byggande i Norden. *Att förstå det mänskliga. Humanistisk forskning vid Stockholms universitet*. (Red.) K. Dahlbäck. Stockholm. S. 262-278. (17 s).

Thunmark-Nylén, L. 1989. Samfund och tro på religionsskiftets Gotland. *Medeltidens födelse*. (Red.) A. Andrén. Symposier på Krappertups borg 1. Lund. S. 213-232. (20 s)

Wienberg, J. 2000. Fästningar, magasiner og symboler – Østersøens flertydige kirker. *META* 2000: 4. S. 26-58. (27 s)

Ödman, A. 2002. *Borgar i Skåne*. Lund. S. 9-42. (34 s)

Delkurs 5: Människor och ting (854 sidor)

Arcini, C. & Tagesson, G. 2005. Kroppen som materiell kultur- gravar och människor i Linköping genom 700 år. *Liunga. Kaupinga. Kulturhistoria och arkeologi i Linköpingsbygden*. (Red.) A. Kaliff & G. Tagesson. Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska undersökningar, Skrifter 60. Stockholm. S. 283-319. (36 s)

Barker, D. & Majewski, T. 2006. Ceramic studies in historical archaeology. *The Cambridge companion to Historical Archaeology*. (Eds.) D. Hicks & M. C. Beaudry. Cambridge. S. 205-231. (26 s)

Borg, K. (red.). 1998. *Eketorp III. Den medeltida befästningen på Öland. Artefakterna*. Stockholm. S. 11-67 intensivt, s. 68-322 extensivt. (56 & 254 s).

Carelli, P. 2001. Från husflit till marknadsproduktion. *En kapitalistisk anda. Kulturella förändringar i 1100-talets Danmark*. Lund Studies in Medieval Archaeology 26. Stockholm. S. 141-178. (37 s)

Carlsson, K. 1998. *Tre kvarter i Gamla Lödöse -kronologi och funktion*. Urbaniseringsprocesser i Västsverige. En utvärdering av uppdragsarkeologins möjligheter att belysa historiska processer. GOTARC Serie C. Arkeologiska Skrifter 19. Göteborg. (90 s)

Christophersen, A. 1982. Den urbane varuproduktionens oppkomst og betydning for den tidigmiddelalderske byutviklingen. *Bebyggelsehistorisk tidskrift* 3. S. 104-121. (18 s) (Även tillgänglig som PDF)

Cochran, M. & Beaudry, M. 2006. Material culture studies and historical archaeology. *The Cambridge Companion to Historical Archaeology*. (Eds.) D. Hicks & M. Beaudry. Cambridge. S. 191-204. (14 s)

Elfwendahl, M. 1995. Postmedieval pottery in Sweden. Some notes on local red earthenware. *Lund Archaeological Review* 1995. S. 21-34. (14 s)

Eriksdotter, G. 2010. Dolda laster? Magi och modernitet speglat genom kolonial handel i den nya världen under 1600-talet. *Modernitetens materialitet. Arkeologiska perspektiv på det moderna samhällets framväxt*. (Red.) A. Lihammer & J. M. Nordin. The Museum of National Antiquities, Stockholm. Studies 17. Stockholm. S. 27-45. (19 s)

Gaimster, D. 2003. Pots, prints and protestantism: changing mentalities in the urban domestic sphere, c. 1480-1580. *The archaeology of Reformation 1480 - 1580*. (Eds.) D. Gaimster & R. Gilchrist. The Society for Medieval Archaeology, Monograph series 15. Leeds. S. 122-144. (22 s)

Gosden, C. 2005. What do objects want? *Journal of Archaeological Method and Theory* 12, No 3. S. 193-211. (18 s) (Tillgänglig som e-resurs)

Jonsson, K. 1995. Från utländsk metall till inhemskt mynt. *Myntningen i Sverige 995-1995*. (Red.) U. Nordlind, K. Jonsson & I. Wiséhn, Numismatiska meddelanden XL. S. 43-61. (18 s)

Kilger, C. 1995. Myntfynd och den vikingatida silverhandeln. *Myntningen i Sverige 995-1995*. (Red.) U. Nordlind, K. Jonsson & I. Wiséhn, Numismatiska meddelanden XL. S. 27-42. (15 s)

Klackenberg, H 1989. Kyrkfynden och medeltidsforskningen. *Numismatiska meddelanden XXXVII*. LLt. Festskrift till Lars O. Lagerqvist. S. 209-218. (10 s.) (Även tillgänglig som PDF)

Lagerstedt, A. 2004. *Det norrländska rummet. Vardagsliv och socialt samspel i medeltidens bondesamhälle*. Stockholm Studies in Archaeology 30. Stockholm. S. 11-15, 85-208. (128 s)

Molaug, P. B. 1999. Noen tanker om representativitet ved middelalderske bygravninger. *META* 1999: 1. S. 38-48. (10 s)

Nilsson Schönborg, G. & Rosén, C. 2003. Om värdet av keramik. Kärl i jordfynd, bouppteckningar och den arkeologiska litteraturen. *META* 2003: 2. S. 18-40. (23 s)

Peers, L. 1999. "Many tender ties": the shifting contexts and meanings of the S BLACK bag. *World Archaeology* 31, no. 2. S. 288-302. (15 s) (Även tillgänglig som e-resurs)

Reisnert, A. 2008. Luxury in Malmö in the Medieval period. *Luxus and Lifestyle*. (Eds.) M. Gläser. Lübecker Kolloquium zur Stadtarchäologie in Hanseraum VI. Lübeck. s. 627-640. (14 s)

Roesdahl, E. (red.). 1999. *Dagligliv i Danmarks middelalder – en arkæologisk kulturhistorie*. København. S. 82-109, 124-171. (74 s)

Rosén, C. 2001. Arkeologi i arkiven- bouppteckningar och jordfynd från en halländsk by. *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. (Red.) A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. Stockholm. S. 105-112. (8 s)

Roslund, M. 1997. Crumbs from the rich man's table. Byzantine finds in Lund and Sigtuna, c. 980-1250. *Visions of the Past. Trends and Traditions in Swedish Medieval Archaeology*. (Eds.) H.

Andersson, P. Carelli & L. Ersgård. Lund Studies in Medieval Archaeology 19. Riksantikvarieämbetet Arkeologiska undersökningar Skrifter nr 24. Stockholm. S. 239-297. (59 s).

Roslund, M. 2001. *Människor och ting – perspektiv på medeltidens materiella kultur*. (kompendium, 66 s)

Roslund, M. 2006. Kulturmötets konsekvenser. "Slaviseringen" av den skandinaviska keramiktraditionen. *Arkeologi och mångkultur. Rapport från svenskt arkeologmöte 2006*. (Red.) M. Buström. Södertörn Archaeological Studies 4. Södertörn. S. 59-76. (17 s)

Saunders, N. J. 1999. Biographies of brilliance: pearls, transformations of matter and being, c. AD 1492. *World Archaeology* 31, no. 2. S. 243-257. (15 s) (Även tillgänglig som e-resurs)

Vretemark, M. 1997. *Från ben till boskap. Kosthåll och djurhållning med utgångspunkt i medeltida benmaterial från Skara*. Skrifter från Läns museet Skara 25. Skara. S. 30-49, 166-177. (30 s.).

Vretemark, M. 2001. Om nyttan av nötdjur. *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. (Red.) A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. Stockholm. S. 45-50. (6 s)